

Jan Karafiát - 175. výročí narození

Před 175 lety se narodil Jan Karafiát, muž, který nás ujistil, že i do té nejčernější tmy vylétají ti, jejichž úkolem je svítit.

Jan Karafiát

4. 1. 1846 - 31. 1. 1929

Rodina Jana Karafiáta sice patřila k zámožnějším v Jimramově, jeho dětství bylo přesto velmi skromné. Otec František Karafiát se oženil s vdovou se čtyřmi dětmi. Společně pak měli dalších šest (takže jich bylo přesně tolik, co malých broučků). Z nich byl Jan předposledním.

Rodný dům Jana Karafiáta v Jinravově

Základní vzdělání získal v evangelické škole při místním sboru. Od jedenácti let studoval na německém piaristickém gymnáziu v Litomyšli. Vzdor národní i náboženské odlišnosti byl premiantem. V šestnácti letech studoval na německém evangelickém gymnáziu ve vestfálském Güterslohu (za podpory Theodora Fliednera, zakladatele institutu pro diakonky v Kaiserswerthu, kde studovala Karafiátova sestra), kde se ocitl ve vypjatě evangelickém prostředí. Vestfálští přátelé mu po ukončení gymnázia v roce 1866 umožnili teologická studia v Berlíně, Bonnu a ve Vídni. Studium ukončil zkouškou v roce 1869. Po skončení studií pracoval na doporučení svého vídeňského profesora Eduarda Böhla rok v Kolíně nad Rýnem v rodině vynálezce a továrníka Eugena Langena jako vychovatel, neboť nebyla v evangelických sborech volná farářská místa. Po roční vikářské praxi v Reformované církve v Roudnici v letech 1870 - 1871 odešel znovu na studia do Edinburghu na jednu z kolejí Svobodné skotské církve. Tato studia financovala Skotská svobodná reformovaná církev.

Jan Karafiát

Mladého teologa velmi ovlivnil pobyt v Kolíně nad Rýnem. Počítá jej ke *školám ještě vyšším* než univerzita. Rovněž pobyt v holandském sboru v Elberfeldu (od roku 1929 jedna z částí nově vytvořeného města Wuppertal) se svojí pietistickou atmosférou. V jeho čele tehdy stál Hermann Friedrich Kohlbrügge. Dr. H. Kohlbrügge i vídeňský Eduard Böhl měli na J. Karafiáta značný vliv. Krajina a detaily z domácnosti *broučků* byly inspirovány Elberfeldem Karafiátových a Kohlbrüggeových časů (např. středové okno nad dveřmi). Podstatná však byla prostota jejich víry. V rodině Langenových se Jan Karafiát seznámil s jejich příbuznou, Belgičankou Hermínou Schleichnerovou, na níž si myslel, avšak se svými city se jí nikdy nesevěřil a nakonec zůstal starým mládencem.

Roku 1870 vstoupil do londýnského misijního bratrstva, byl vyslán do Roudnice nad Labem, náležející tehdy do krabčického sboru. Zde zřídil po vzoru Theodora Fliedlera černilovský farář Václav Šubert dívčí institut (dnes DOS Diakonie ČCE). Ačkoliv by misijní práce odpovídala jeho poslání, byl jí nakonec zklamán, neboť se od něj očekávalo, že bude místní zbožné katolíky přesvědčovat na evangelickou víru. Vděčně proto přijal od londýnského bratrstva jiné zadání: sepsat knížku o Janu Husovi. Hotova byla už na jaře roku 1871. Po jejím vydání se mohl vydat na studia do skotského Edinburghu jako host Skotské svobodné reformované církve. Zde se seznámil s bohatou šlechticnou Joan Denistoun Buchanan of Auchentorley (1819 - 1912), která byla jeho celoživotním vzorem, intelektuální i materiální oporou a přítelkyní. Václavu Šubertovi Jan Karafiát půjčil i na tehdejší dobu značnou částku peněz, a to 6000 tehdejších zlatých. Tato částka odpovídá novostavbě menší školy.

Po skončení studií pracoval rok v Kolíně nad Rýnem v rodině továrníka Langena jako vychovatel. Po návratu ze Skotska roku 1872 učil náboženství, pedagogiku, didaktiku a češtinu v Evangelickém

učitelském semináři v Čáslavi, kde působil i jako spirituál. Roku 1874 se stal jeho správcem.

V letech 1870 - 1871 působil jako vikář Reformované církve v Roudnici (zakládal i sbor evangelíků v Lounech), odkud odešel na studia do Edinburghu. V letech 1875 - 1895 působil jako farář v Hrubé Lhotě. Po dvaceti letech na Hrubé Lhotě (zde ho nahradil František Urbánek) odešel do Prahy, kde již nebyl ustanoven duchovním na žádném sboru; věnoval se práci na revizi Bible kralické a vypomáhal v různých sborech.

Celý život ho trápila náboženská netolerantnost Čechů a nenávisť mezi katolíky a evangelíky. V pamětech uvádí příklad z Německa: *Evangelíků bylo ve městě málo a tak se dohodli s katolíky, že si v jejich kostele udělají mši časné ráno a potom bude mše katolická.* Dále píše: *Věc, v Čechách naprosto nemyslitelná.* V Krabčicích pod Řípem na Litoměřicku připomíná zdejší působení Jana Karafiáta tzv. Karafiátův dům.

Jan Karafiát je pochován na Vinohradském hřbitově a na náhrobním kameni je charakterizován jako „reformovaný farář mimo službu, spisovatel Broučků“.

Hrob Jana Karafiáta

<https://t.co/e3HhpScVCK>